

Választások Aradon anno

Választások voltak, vannak, lesznek, és a többpárt-rendszerű társadalmakban ez együtt jár a pártok egymás elleni harcával mind a parlamentben, mind a hétköznapi életben. A napi sajtó pedig mindig valamelyik fél érdekeit szolgálva mutatja be „objektíven” az eseményeket. Így volt ez az első világháború előtti úgynevezett boldog békeidőkben is. A korabeli hírlapok „kéjes” aprólékossággal tudósítottak arról, hogy a felsőbb vezetésben ki kit sértett meg, ki kitől kért bocsánatot, és persze nem hagyta ki a hétköznapi életben adódó pártos összetűzéseket sem, melyek színhelye gyakran a kocsmá vagy a valamivel előkelőbb kávéház volt.

Annak idején az utca embere rendszerint itt töltötte a szabadidejét, a kisfröccsök, a féldecik elfogyasztása közben itt olvasták a napisajtót, itt vitatták meg a napi problémákat vagy a politikai élet eseményeit. Az egy nézeteket vallók rendszerint ugyanott gyűltek össze, így lassan kialakultak az egypártbeliek állandó székhelyei, gyakran tartották itt a hivatalos összejöveteleket is, melyek nemegyszer zárultak kisebb-nagyobb verekedéssel, ha az ellenpárt hívei is megjelentek a színen. Arra is volt példa, hogy egy párt tagjai bojkottot hirdettek egy kocsmá ellen, mivel oda a másik párt tagjai jártak. Persze „áltámadás”, provokáció abban az időben is előfordult. Egy ilyen eseményről számol be az Arad és Vidéke 1910. június 28-án.

Az történt, hogy az aradi munkapártiak a Riszterer-féle kocsmában tartották a kerületi munkaértekezletüket, éppen a vacsorájukat fogyasztották, amikor az ablakon át egy nagy kő repült a helyiségbe. Mi ez, ha nem az ellenpárt támadása ???!!! Az ott ülők nagy felháborodással rohantak ki az utcára, hogy a merénylőt kézre kerítsék. A kocsmá közelében a Barabás Béla (1855-1934) vezette Függetlenségi Párt néhány tagjára akadtak, őket keverték gyanú-

ba, és azonnal „parázs csetepaté” keletkezett. Az ügy akkora méreteket öltött, hogy Bedő Árpád dr. kihágási bíró elé került, és megkezdődtek a kihallgatások. Ezek során derült fény az igazságra. A Függetlenségi Pártnak semmi köze sem volt a dologhoz. Egy helyi kocsigyártó mester bérelt fel egy festőinast, hogy dobja be a követ. Két liter bor volt a „munkadíj”. Ezt követően a tettest és felbújtatóját példásan megbüntették.



Különben az alkohollal történő fizetés „tradíciója” folytatódott Aradon még az 1999-es évben is. Gondolom, sok aradi emlékszik arra, amikor egy maroknyi felbérelt részeg ember zavarta meg a koszorúzási ünnepséget a Vesztőhelyen.



Az esetről az aradi napilap részletes tudósítást közölt annakidején, de érdekességképpen most egy magyarországi újság, a Félegyházi Hírlap 1999. október 14-i számából idézek. Az ünnepség egyik félegyházi résztvevője írta: „... a

városba érve először az döbbsentett meg bennünket, hogy annyi a rendőr és a terepszínű ruhába öltözött katona, mintha Arad nem is ünnepre, hanem ostromra készülne. A városháza előtt kerültünk szembe először az üvöltöző, öklüket felénk rázó, az autóbussz oldalát döngető, román nemzeti színű zászlót lobogtató negyven-ötven fős csoporttal. (...) Aradon az a hagyomány, hogy aki teheti, gyalog megy ki a vesztőhelyre. mi is így tettünk. Az emlékműhöz közeledve már messziről látni lehetett, hogy a randalírozó csoport már a helyszínen működik. Mint utóbb kiderült, a „spontán” megmozdulást a nacionalista pártok szervezték. (...) A trágár közbe kiabálások, füttykoncert nemcsak azért volt visszataszító, mert megzavarta az ünnepséget, hanem azért is, mert az obeliszka alatt 11 vértanú holtteste nyugszik és a megemlékezésen ott voltak a halottak még élő hozzátartozói is. (...) A résztvevő többes hazai és a határokon túli tömeg magatartása példaértékű volt. A szakadó eső és a zaklatások ellenére nyugodtan álltak, énekelték a Himnusz, imádkoztak és tapssal méltatták a hazai és külföldi megemlékező beszédeket...”. Utóbb kiderült, hogy a „spontán tüntetők” pénzt és pálinkát kaptak fizetség fejében.

A két, részben hasonló indíttatású, de más fajsúlyú esetet olvasva felmerül az emberben a kérdés: ha 1910-ben a rendbontókat előállították, megbüntették, miért nem lehetett ugyanezt megtenni 2000-ben is?

Piroska István

Azt írta az újság. 2012. augusztus